

VISSZATEKINTÉS

Kedves Olvasó!

Tisztelettel megköszönöm, hogy az olvasnivalók rendkívül gazdag kínálatából éppen a Katedra ünnepi számát vette kezébe. Remélem, kedve telik benne, és nem okoz csalódást.

Annál is inkább, mivel velünk együtt Ön is részese volt azon eseményeknek, melyek gondolataimat irányították, miközben e sorokat írtam. Együtt éltük át a koronavírus árnyékában azt a fenyegetettséget és kiszolgáltatottságot, mely egyedülálló az emberiség történelmében, és rányomta bélyegét az oktatásügy egészére is.

Mint a legtöbb munkahelyen, a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetségében is tervezett munkarend szerint végezzük napi feladatainkat. Ezekhez csatlakoznak a rendkívüli események, amelyek azonnali megoldást követelnek. Számos területi, országos és határokon is átívelő rendezvény szerepelt az idén is Szövetségünk programján.

Az év első hónapjai intézményeinkben a megszokott mederben folytak, megindult az oktató–nevelő munka, vele párhuzamosan kezdetét vette a tehetséges tanulók felkészítése a tanulmányi, tehetségkutató, sport- és egyéb versenyekre. A lemaradó tanulókkal való foglalkozás is az osztálymunka szerves részeként működött.

A pedagógusok a mindennapi munkájuk mellett az önművelésre és a továbbképzésre is rengeteg időt fordítottak. A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége szervezésében számos lehetőség kínálkozott erre. Márciusban azonban egy szorongató vészhelyzettel kellett szembenéznünk, mely mindannyiunkat megviselt: tanulót, pedagógust, szülőt egyaránt. A gyermekeknek lehetett a legnehezebb, hiszen láttak bennünket úgy, ahogy talán eddig sohasem: elvesztve magabiztosságunkat, miközben kétségbeesetten igyekeztünk megtartani eddigi életünk erősnek és biztonságosnak vélt falait.

Az iskola becsukta kapuit, az oktatás átköltözött a digitális térbe, a változó idők változó feladatokat róttak mindannyiunkra. Nemcsak mi kerültünk ebbe a helyzetbe, a hatósági intézkedések a kultúra színhelyeit, a

színházat, a mozit, a múzeumokat, kiállításokat is érintették.

Belátva az intézkedések szükségességét, megpróbáltunk egymásnak segíteni. A kezdeti bizonytalanságok után megindult a távoktatás, pedagógusaink a szülőkkel karöltve megtalálták a körülményeiknek megfelelő legjobb utat, és próbálták a lét eme új formáját a legelviselhetőbbé tenni. Szövetségünk is helytállt, számos intézkedéssel, tanáccsal, konkrét segítséggel igyekezett az oktatás hasznára lenni. Számos hasznos segédanyagot, módszertani útmutatót bocsátott a pedagógusok rendelkezésére, ingyenes webináriumokat szervezett, amelynek keretében élő online tanóra használatára alkalmas eszközöket mutattak be, honlapunk is állandóan frissült, hogy pedagógusaink ne maradjanak egyedül gondjaikkal. Biztosítottuk a kérdés lehetőségét is, 24 órán belüli válaszadást ígérve. Kérésünkre magyarországi és hazai színészeink az óvodák csoportjai és az alapiskolák minden évfolyama számára hang- és videóanyagot készítettek, amelyeken művészi előadásban adtak elő irodalmi szemelvényeket, hogy ezzel is segítsék a távoktatást. Az összefogás, a segítőkészség, az együttműködés és a kreativitás segített nekünk a nehézségeket áthidalni.

Ehhez az egyik legalkalmasabb eszköznek a művészet bizonyult, annak szívét-lelkét megnyugtató szépsége és harmóniája. Meghirdettük a „Koronavírus idején” elnevezésű pályázatot, amely nem remélt érdeklődést váltott ki. Három korosztály, négy kategória, több mint nyolcvan tanintézmény, közel 320 pályázó, 365 pályamű (képzőművészeti alkotás, vers, próza, fotó) érkezett be a felhívásunkra. Az alkotásokat hozzáértő, szakavatott zsűri értékelte. Valamennyi pályázó emléklapot kapott, a legjobbak aransávós minősítésben részesültek. Az ő alkotásaikat antológiában gyűjtöttük össze egy embert próbáló időszak lenyomataként, hogy mementóként megőrizzük az utókor számára. Megerősítjük, amit mindannyian régóta tudunk, hogy a művészet gyönyörködtet, gyógyít és megtanít megérteni, elviselni és fel dolgozni az élet árnyékos történéseit.

Mivel a hatósági rendelkezések óva intettek bennünket a tömeges rendezvényektől, Szövetségünk számos tervezett programja került át a digitális térbe, így a pedagógusnapi köszöntő és az évi rendszeres rosznyói pedagógus-kitüntetések átadása is a digitális térben valósult meg, mint ahogy a XXIII. Kaszás Attila Versmondó Fesztivál is. Szövetségünk 30. évfordulóját egy tartalmas kisfilmmel és egy 240 oldalas emlékkönyv kiadásával ünnepeltük, melyben a harminc év tanúi őszintén vallanak a küzdelmekről, akadályoztatásokról, emberséget, magyarságot próbára tevő helyzetekről. Felelevenednek sikeres, nagyszabású regionális és országos rendezvényeink, a kihelyezett főiskolai és egyetemi központok keretében elindított hazai magyar pedagógusképzés kezdetei. A nagy idők tanúi és a mai fiatal pedagógusgeneráció tagjai fogalmazzák meg, mit jelent számukra a Szövetség, az itt végzett munka.

Az összetartozás éve alkalmából egy kisfilmmel csatlakoztunk a Trianon 100 kezdeményezéshez, és elkészítettünk egy kiadványt II. Rákóczi Ferenc erdélyi fejedelemmé választásának 315. évfordulója tiszteletére rendezett „Cum Deo pro Patria et Libertate!” tanári emlékkonferencia felejthetetlen előadásaiából.

A nyár sem hozott könnyebbséget, hisz elmaradtak a nyári egyetemünk és szakmai tematikus táboraink, de azért jutott tér néhány jelentős rendezvényre, melyek közül az SZMPSZ stratégiájáról tartott szakmai műhelymunkáját emelném ki. Az augusztusban tartott következő szakmai műhelyben a karantén alatti időszakban szerzett tapasztalatokra koncentráltunk, majd boncolgattuk a hazai magyar oktatás problémáit és a tananyagfejlesztés lehetőségeit.

A várva várt könnyítések és egy oldott hangulatú nyár után reményekkel telve néztünk a következő iskolaév elébe.

A Szentlélek tiszteletére felszentelt római katolikus templom volt a színhelye a XX. Országos Tanévnyitónak Szepsiben, ahol ismét felkerültek a maszkok a résztvevők arcára, jelezve, hogy a világjárvány sötét fellegei még nem vonultak el. Az iskolakezdő kisdí-

ákok és a pályakezdő fiatalok mellett 32 pedagógus is megbecsült vendége volt az ünnepélyes tanévnyitónak, akik nyugállományba vonulásuk alkalmából érdemelték ki a Pedagógus Szolgálati Érdemrendet.

Nagy lendülettel indult az új tanév. Mindenki örült az együttlétnak, élővé vált az ismeretszerzés, újraéledt a közösségi élet. Az öröm azonban korainak bizonyult. Október elején az oktatásügyet is elérte a pandémia második hulláma. Először a középiskolák, majd az alapiskolák felső tagozata is visszatért a távoktatáshoz.

Az előző tanév tapasztalatait sem dolgoztuk még fel teljesen, de az már biztosan elmondható, hogy a távoktatás nem helyettesítheti a megszokott tanulást – a semminél azonban többet ér. Pedagógusaink már kellő tapasztalattal rendelkeznek a hatékony módszereket és jó gyakorlatokat illetően, a gyerekek is tudják, mi a feladatuk, és a szülők sem fognak kétségbeesni. Tehát sok olyan buktatót elkerülhetünk, amelyekkel az előző hullámban találkozhattunk.

A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége a továbbiakban is a pedagógusok, tanulók és szülők rendelkezésére fog állni segítségével, tanácsadással, útbaigazítással. A legfontosabb, amit mindannyian tehetünk, hogy összefogunk, egymást támogatjuk, és igyekszünk racionális döntéseket hozni, hogy egészségben átvészeljük az előttünk álló heteket, hónapokat. Amikor ezeket a sorokat írom, még nem értük el a csúcst, a lejtmenet még várat magára.

Aki gyermekekkel dolgozik, annak életfelfogását a remény, a derű és a bizalom jellemzi. Pedagógustársaimmal együtt reménykedünk hát a dolgok jobbra fordulásában, igyekszünk derűre hangolni tanítványainkat, és bízunk abban, hogy mindez nem hiábavaló. Mindehhez Jókai Mór szavait hívom segítségül: „Mit tehetünk a tél ellen? Várjuk a tavaszt.”

Fekete Irén, az SZMPSZ elnöke

KARANTÉN A SELYE GIMIBEN 2.0

Pozitívan kell hozzáállni! – legalábbis ezt halljuk mindenkitől, miközben a járvány gyökeresen megváltoztatja az életünket, előreláthatóan nem éppen a legjobb irányba.

Vitathatatlan, hogy ez az időszak mindenki számára tele van idegörlő megpróbáltatásokkal. Külső szemmel úgy tűnhet, a diákoknak most „aranyéletük” van, hiszen egész nap otthon lehetünk és lebzselhetünk, és ha esetleg éppen kedvünk szottyan, megcsináljuk azt a néhány feladatot, amit a tanáraink küldtek nekünk. Valójában viszont ez közel sincs így. A Selye János Gimnázium diákjainak nagy része úgy vélekedik, sokkal megterhelőbb iskolásnak lenni ilyen módon. Miért? A válasz először nem feltétlenül egyértelmű, viszont minél többet gondolkodom rajta, annál inkább látom, mennyi minden veszik el az életükből azáltal, hogy karanténban vagyunk. Ami kifejezetten a mi iskolánkat illeti, leginkább az elsős diákjainkat sajnálom. Az ő képzeletükben jelenleg úgy élhet a Selye János Gimnázium, mint egy dolgozatokat, feleltetések egymás hátára halmozó intézmény, ahol csak a tanulás körül forog minden, hisz nekik eddig még alkalmuk sem volt igazán megtapasztalni, milyen is az a bizonyos „selyés diákélet”. A gimibálok, az elsősök avatása, a különféle ünnepek és rendezvények mind kimaradnak az életükből, még az első évfolyamban abszolválendő úszótanfolyam is – és mindezekről csak az idősebbek elbeszéléseiben hallhattak. Pedig ez tagadhatatlanul a gimnáziumunk egyik legnagyobb erőssége: a tarka, gazdag diákélet. Ezek hiánya a diákokat sok-sok potenciális élménytől fosztja meg, s ami talán még bonyolítja a helyzetet: nem tudják kifejtetni a motiváló hatásukat a tanulásra sem. Ez egy olyan probléma, melyet a diákönkormányzat folyamatosan igyekszik orvosolni: interneten keresztül ötletelünk, hogyan lehetne ebben a kényes helyzetben is egy kis színt vinni az iskola életébe.

Az első, márciustól júniusig tartó karanténhoz képest jóval megterhelőbbnek tartom a mostani online oktatást. Szembetűnően nagyobb az online megtartott óráink száma, több a feladott házi feladat is – ennek az oka minden bizonnyal az, hogy a tanároknak már közel sem annyira új és szokatlan a helyzet, mint az előző

tanévben, sokkal könnyebben tudnak tájékozódni, ahogyan mi, diákok is. Valamint az is bizonyára közrejátszik a dologban, hogy egyáltalán nem ért minket meglepetésként a karantén, tehát tudatosan készültünk arra, hogy akár a következő héten újra előállhat a már ismert helyzet.

Mivel több az online óránk, több feladatot kapunk, kevesebb a szabadon maradt időnk. Eddig a tanulás mellett sok időm maradt az önművelésre is: hímeztem, sütöttem, olvastam, zenéltem. Még mindig elegendő szabadidőm maradt a hobbijaimra, viszont már jelentősen kevesebb, mint korábban. Harmadikos diákként már van egy elképzelésem arról, hogy milyen irányban szeretnék a jövőben elhelyezkedni, mely tantárgyakból szeretnék jövőre érettségizni. A tanulásba fektetett energiámat is eszerint próbálom beosztani, több időt fordítok azokra a tantárgyakra, amelyekre a terveim szerint a jövőben szükségem lesz. Mivel mindennap más időpontban vannak az óráink (néha egy óra elmarad, néha áthelyezzük egy óra időpontját), nincs egy megszokott, működő napirendünk. Az átlaghoz képest jóval több időt töltünk a számítógépek, telefonok előtt, és saját magamon is tapasztalom ennek a káros hatásait. Gyakorta fáj a hátam és a nyakam, egy olyan nap után pedig, mikor több online óránk van az átlagosnál, a szememet is irritálnak érzem. Több diáktársamtól hallottam, hogy bizony igen nehezen bírják magukat formában tartani, főleg a szigorú kijárási tilalom mellett.

A fentiekben csupa negatívumot soroltam fel, és bár ennek nyilvánvalóan megvan az oka, azért nem szabad megfélemednünk a pozitív dolgokról sem. Pozitívum az, hogy van időm megnézni egy háromórás filmet; van időm elkezdeni egy könyvet, amit már hónapokkal ezelőtt kikészítettem az éjjeliszekrényemre, viszont eddig még nem jutottam el hozzá; van időm megtanulni croissant-t sütni; van időm arra, hogy felhívjam a családtagjaimat. Minden bizonnyal nem életünk virágzó aranykora ez, viszont egy gondolat magját sikerült elültetnie a fejemben a tavaszi időszaknak, s ezt a magot igyekszem most tovább gondozni: meg kell tanulni meglátni a jót.

Mikulec Amina, III.B